

ЗБАГАЧУЄМО СЛОВНИКОВИЙ ЗАПАС МАЛЯТ

Батьківський всеобуч

Юлія РІБЦУН,

канд. пед. наук,

ст. наук. співроб. відділу логопедії,

Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Зазвичай, коли йдеться про розвиток мовлення дитини, батьки більшу увагу приділяють формуванню чіткої вимови. Водночас не менш важливо, щоб дитина мала достатній словниковий запас, розуміла звернене до неї мовлення та могла вільно висловлювати власні думки. Запропоновані методичні рекомендації, мовленнєві ігри та вправи стануть у пригоді мамам і татам при роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку та без них.

Формування лексичної складової мовлення відбувається в процесі мовленнєвої та немовленнєвої діяльності у безпосередній взаємодії з реальними предметами і явищами навколишньої дійсності, а також у спілкуванні з дорослими.

**Як активізувати
та збагачувати словник дитини?**

- ♦ Розвивати вміння слухати і чути звернене мовлення дорослого (прості інструкції, віршики, казки, оповідання), реагувати на ритмічність, мелодійність та емоційну виразність голосу (питальні, окличні, розповідні речення).
- ♦ Формувати в дитини елементарні уявлення про явища навколишньої дійсності (природа, життя тварин, деякі доступні розумінню явища суспільного життя, праця дорослих, часові та просторові відношення, призначення предметів тощо) у процесі практичної діяльності із залученням усіх аналізаторів (зір, дотик, смак, нюх).
- ♦ Розвивати здатність до узагальнення.
- ♦ Наближати звукоскладову вимову слів до норми.
- ♦ Стимулювати активні висловлювання дитини шляхом виконання простих словесних інструкцій за зразком та без нього з коментуванням дій, відповідей на чіткі зрозумілі запитання.
- ♦ Вчити говорити простими, граматично узгодженими реченнями.

НАЗИВАННЯ ПРЕДМЕТІВ

Кожне слово має певне значення, тому і кажуть про його *означальну функцію*. Досить часто від батьків можна почути: “Наша дитина все розуміє, а сказати не може”. Поштовхом до початку називання дитиною окремих предметів, якостей чи дій може стати **ініціатива дорослого**.

Наприклад, дорослий сам показує і називає предметні зображення: “Це собачка. Вона каже: “Гав-гав!”. Собачка гавкає”, — а згодом мотивує до цього дитину: “Це собачка? Ні. А це? Так! Хто це?”. Дорослий спонукає дитину знаходити названий ним об’єкт серед інших, співвідносити слово-назву з реальним предметом чи зображенням, а також називати окремі предмети з власного близького оточення.

Сонячний зайчик

Мета. Закріплювати вміння називати вказані дорослим іграшки.

Матеріал: дзеркало.

Попередня робота. Пускання сонячних зайчиків надворі та в приміщенні, ігри з ними.

Хід гри

Дорослий пускає сонячного зайчика, читає вірш:

– Зайчик сонячний маленький
Заирнув до нас зраненька.
Став по іграшках стрибати
І просив їх називати.

(Ю. Рібцун)

